

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Екологічне право»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 4 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Волошина Яна Леонідівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(093) 218-98-38
Електронна адреса	y.leonidovna@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1724

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомлення студентів з основами екологічного права та природоохоронного законодавства, правовою дійсністю та особливостями екологічних відносин; формування ціннісних орієнтирів і наукового погляду, на яких ґрунтується екологічно свідоме поведінка особи в сучасному світі; виявлення актуальних проблем екологічного характеру, які чинять негативний і руйнуючий вплив на навколишнє природне середовище, загрожують екологічній безпеці держави та існуванню самої людини; орієнтування студентів на пріоритети збалансованого розвитку, розв'язання нагальних екологічних проблем, реалізацію та захист екологічних прав громадян.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 30 год., самостійна робота 72 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані студентами під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання, реферат (есе) за заданою проблематикою), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських, передекзаменаційних індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, диспутів, дебатів.

Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, судових та правоохоронних органів України, конституційного права України, адміністративного права, кримінального права, цивільного права.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1)	визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1)
2.	здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2).	давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5).
3.	прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК 15).	готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (РН 21).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
4.	здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК 10).	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3).
5.	здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК 12).	знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13).
6.	здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13).	оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6).
7.	здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14).	надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН 22).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Загальні положення екологічного права		
Тема 1. Предмет, метод, система та джерела екологічного права	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи:</p> <p>1. У червні 2019 р. міська рада звернулася до господарського суду з позовом до ТОВ «Комфорт Буд» про розірвання укладеного між ними договору оренди земельної ділянки від 20.10.2016 р. < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Група мешканців смт. Олександрівка Кіровоградської області звернулись до акціонерного товариства «Вісма» з вимогою про перенесення великого бензосховища < ... обставини справи... >.</p>
Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи:</p> <p>1. Громадяни Кононов М. і Дмитренко Д. звернулися до суду із заявою про захист своїх екологічних прав, < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Головне управління по боротьбі із організованою злочинністю МВС України порушило кримінальну справу за фактом передачі у приватну власність двох островів у р. Дніпро < ... обставини справи... >.</p>
Тема 3. Управління в галузі охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи:</p> <p>1. Під час відкриття сезону полювання з метою здійснення контролю за станом ведення мисливського господарства < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Сільськогосподарське ТОВ «Сіножаті» звернулося до Чернівецького окружного адміністративного суду з позовом < ... обставини справи... >.</p>
Тема 4. Право власності на природні ресурси	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи:</p> <p>1. Громадяни Прохоров Р., Руденко В. та Воронов С. у вихідний день виїхали на р. Західний Буг для відпочинку < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Цементний завод уклав із сільськогосподарським ТОВ «Будпром» договір оренди кар'єру < ... обставини справи... >.</p>
Тема 5. Право природокористування	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи:</p> <p>1. ТОВ «Світанок» на відведеній йому території в селі Ходосівка вздовж річки Рось встановило бетонний паркан. < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Під час проведення перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства державними інспекторами</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		Управління Державного агентства рибного господарства у Черкаській області виявлено, < ... обставини справи... >.
Тема 6. Поняття, ознаки та правове забезпечення екологічної безпеки	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Вирішити справу. Громадянка Котова М., яка мешкає в селі неподалік від Чорнобильської зони безумовного (обов'язкового) відчуження, систематично збирала гриби та ягоди < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Надати правову оцінку ситуації. У м. Вишневе збільшилася кількість порушень природоохоронного законодавства, а саме: < ... обставини ситуації ... >.</p>
Тема 7. Економіко-правовий механізм у галузі екології	Тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. При передачі в довгострокову оренду цілісного майнового комплексу ВО «Хімпласт» обласна державна адміністрація замовила екологічний аудит діяльності < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Державний інспектор України з охорони навколишнього природного середовища під час перевірки < ... обставини справи... >.</p>
Тема 8. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	<p>Вирішити справи: 1. Державна екологічна інспекція Поліського округу здійснила перевірку нафтопереробного заводу ВАТ «НПК» < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Під час проведення будівельних робіт ТОВ «БК «Новострой» торгово-розважального центру «Місто» на території будівельного майданчика < ... обставини справи... >.</p>
Модуль II. Правове регулювання використання, відтворення та охорони природних ресурсів		
Тема 9. Правове регулювання використання та охорони земель	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Вирішити справу. За позовом громадянина Орлова К. до сільської ради господарським судом розглянута справа про < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Розв'язати задачу. Під час прокурорської перевірки було виявлено, що фізична особа-підприємець (ФОП) Кулікович О. використовує орендовану у міської ради земельну ділянку < ... умова задачі ... >.</p>
Тема 10. Правове регулювання використання та охорони надр	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. Михайленко М. отримав в порядку безоплатної приватизації земельну ділянку, на якій виявилися < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Громадянин Петров Ю., який</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		працював раніше гірничим майстром на вугледобувній шахті, вирішив зайнятися підприємницькою діяльністю < ... обставини справи... >.
Тема 11. Правове регулювання використання та охорони вод	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. Вирішити справу. Сергієнко І. був притягнений до адміністративної відповідальності за порушення < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Надати висновок по справі. При спорудженні водозабірної свердловини на землях сільськогосподарського підприємства виявлені запаси питної води, яка має цілющі властивості. < ... обставини справи... >.</p>
Тема 12. Правове регулювання використання та охорони лісів	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. У межах ДП «Поліське лісове господарство» було затримано Петрова В., який здійснював заготівлю < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Перевіркою стану лісів, розташованих в зоні впливу хімічного підприємства ВАТ «Дніпропетровський лакофарбовий завод», встановлено < ... обставини справи... >.</p>
Тема 13. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. У ході проведення операції «Першоцвіт» державним екологічним інспектором затримано осіб < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Співробітниками патрульної поліції з охорони зони відчуження ЧАЕС і радіоактивного забруднення під час перевірки < ... обставини справи... >.</p>
Тема 14. Правове регулювання використання та охорони тваринного світу	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. Громадськими інспекторами рибоохорони в Черкаській області було затримано Романова О., який займався незаконним виловом риби < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Громадянин Сазонов В. створив у власній квартирі зоопарк. Він утримував < ... обставини справи... >.</p>
Тема 15. Правове регулювання використання та охорони атмосферного повітря	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Вирішити справи: 1. Приватний підприємець Федоров Д. виробляв деревне вугілля < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Цех № 36 ЗАТ «Львівський завод автотранспорту», який розташований у житловому масиві, викидає у повітря шкідливі речовини < ... обставини справи... >.</p>
Тема 16. Правовий режим використання та	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування;	<p>Вирішити справи: 1. На території заповідного урочища</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
охорони природно-заповідного фонду	виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	«Летючі піски», < ... обставини справи... >. 2. Державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища затримав на території природного заповідника < ... обставини справи... >.
Тема 17. Правове регулювання використання та охорони курортних, лікувально-оздоровчих і рекреаційних зон	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. Дати правовий аналіз ситуації. Громадянин Сидоров К. на приватизованій ним для дачного будівництва земельній ділянці обладнав рекреаційну зону: < ... обставини ситуації... >. 2. Вирішити справу. Частина території с. Власівка опинилася у другій охоронній зоні (зоні обмежень) < ... обставини справи... >.
Тема 18. Правова охорона довкілля в населених пунктах, на транспорті, у промисловості та сільському господарстві	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	Вирішити справи: 1. Під час транспортування рідких відходів хімічного виробництва водій вантажного автомобіля < ... обставини справи... >. 2. Розпорядженням Дніпропетровської обласної державної адміністрації ПП «Пром-Агро» затверджено проект землеустрою < ... обставини справи... >.

Інформаційні джерела

1. Екологічне право (загальна частина) : навч. посіб. / [І. О. Личенко, Х. М. Марич, Н. В. Ортинська] ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Ін-т права та психології Нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2016. 280 с.
2. Екологічне право : навч. посіб. / С. С. Бичкова, І. А. Боровська, О. С. Бурлака та ін. Київ : Правова єдність: Алерта, 2016. 290 с.
3. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2021. 552 с.
4. Екологічне право України : навч. посіб. / [Н. С. Гавриш та ін.] ; за ред. проф. І. І. Каракаша, д-ра юрид. наук Т. Є. Харитонової, канд. юрид. наук А. І. Черемнової ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса : Гельветика, 2018. 383 с.
5. Екологічне право України : навч. посіб. / Андріанова Ж. І. [та ін.] ; [за заг. ред. І. С. Тімуш]. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2016. 319 с.
6. Екологічне право України. Загальна частина : навч. посіб. / І. В. Бригадир, В. А. Зуєв, О. М. Шуміло; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. 292 с.
7. Екологічне право України. Загальна частина : навч. посіб.; за ред. В. І. Курила / В. В. Курзова, А. І. Берлач, В. І. Курило та ін. Київ : Алерта, 2015. 620 с.
8. Екологічне право України. Загальна частина : підручник / М. В. Краснова, Ю. А. Краснова. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. 190 с.
9. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / О. М. Шуміло, І. В. Бригадир, В. А. Зуєв та ін. Харків : ХНУВС, 2017. 383 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Екологічне право : завдання для аудиторного тестування для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.176/>.

2. Екологічне право : дистанційний курс з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1724>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; [Положення про зарахування результатів неформальної освіти](#).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (1 бал); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (16 балів)	30
Модуль 2 (теми 9-18): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (1 бал); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (11 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни